
BIO-BIBLIOGRÁFIAI INFORMÁCIÓBLOKKOK

Blokkok, amelyek szemiotikusok, nyelvfilozófusok, kommunikáció- és szövegmegekkel- és szövegnyelvészeti / szövegtani / szemiotikai-textológiai kutatás számára informatív adatait tartalmazzák

1.0. Bevezetés

Ez az alfejezet olyan személyek bio-bibliográfiai adatait tartalmazza, akikre a szövegnyelvészeti / szövegtan / szemiotikai-textológia kutatói gyakran hivatkoznak.* A bio-bibliográfiai adatokat információblokkok gyűjtik egybe, amelyek a következő szektorokat tartalmazzák:

Kód Név Életkor Nemzetiségi hovatartozás

K: Kutatási terület

V: Végzettség

F: Foglalkozás

E: Elismerések

M1: Művek, amelyeket ő írt

M2: Művek, amelyeket róla írtak

* A fejezet a következő kutatók információblokkjait föltétlenül kell, hogy tartalmazza, ez a lista azonban még nem tekinthető véglegesnek:

Austin, John Longsaw	Isenberg, Horst
Beaugrande, Robert A. de	•Jakobson, Roman
•Benkes Zsuzsa	Kertész András
•Békési Imre	Kocsány Piroska
Bühler, Karl	Lotman, Jurij
Csúri Károly	•Máté Jakab
Daneš, František	Morris, Charles M.
Deme László	Peirce, Charles Sanders
Dijk, Teun A. van	•Petőfi S. János
Dobi Edit	Rieser, Hannes
Dressler, Wolfgang U.	Saussure, Ferdinand de
Fehér Erzsébet	Searle, John
Greimas, Algirdas Julien	•Szikszainé Nagy Irma
Halliday, Michael	•Tolcsvai Nagy Gábor
Hasan, Ruqaiya	Vass László

1.1. Az információblokkok természetéről és szerepéről

A blokkokban összegyűjtött információk csupán kiindulásul szolgálhatnak a tájékozódáshoz. Egyrészt azért, mert nem lehet előre tudni, hogy mikor milyen adatok lesznek / lehetnek relevánsak. Másrészt azért, mert ha tudni lehetne, akkor se lenne könnyű ezeket

az adatokat megtalálni. Következésképpen ezeket a blokkokat folyamatosan kell alakítani, kell újabb információkkal kiegészíteni.

A blokkokkal kapcsolatos műveleteknek jelentős szerepe van a szövegtani kutatás lényegének a megismerésében. Ezek a műveletek fedik fel ugyanis fokról fokra ennek a kutatásnak a multidiszciplináris jellegét.

1.2. Minták az Információblokkok szerkezetére

Annak érdekében, hogy a blokkokkal kapcsolatos műveletekről elképzelése lehessen az olvasónak bemutatjuk itt néhány információblokk szerkezetét, és pedig azokra a kutatókra vonatkozókat, akiknek nevét a Bevezetésben „•” –tal jelöltük meg

Benkes Zsuzsa		Pestszenterzsébet, 1939	Magyar
	K:	nyelvtan, szövegtan, kreatív szövegalkotás	
	V:	1953 – 1957: Bagi Ilona Leánygimnázium Pesterzsébet, 1964 – 1968: Pécsi Tanárképző Főiskola, magyar-történelem szak, 1974 – 1976: ELTE BTK magyar nyelv és irodalom szak, 1984: egyetemi doktor, 1996: a nyelv- tudományok kandidátusa.	
	F:	1964 –1969: Általános Iskola Mezőfalva, magyar-történelem szakos tanár, 1969–1978: Dunaújváros, Általános Iskola, magyar-történelem szakos tanár, 1978–1989: Országos Pedagógiai Intézet, főmunkatárs, megbízott osztályvezető, az általános iskolai bizottság vezetője, 1989–1995: Művelődési és Közoktatási Minisztérium, Budapest, Közoktatási főosztály, főtanácsos, kísérleti alternatív iskolák, tantervek gondozója, 1995 – 2000: Országos Közoktatási Szolgáltató Iroda, Budapest, főmunkatárs, 2000–: Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, címzetes főisk. tanár, ELTE Tanárképző Főiskola, óraadó	
	E:	Kosztolányi Dezső Emlékplakett (1986), Gyermekekért-díj (1987)	

M1:	<p>◆ Benkes Zsuzsa – Nagy L. János – Petőfi S. János: <i>Szövegtani kaleidoszkóp 1. Antológia</i>. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996,</p> <p>◆ Benkes Zsuzsa – Petőfi S. János: <i>Szövegtani kaleidoszkóp 2. Bevezetés a szövegmegformáltság elemzésébe</i>. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996,</p> <p>◆ Petőfi S. János – Benkes Zsuzsa:</p> <p>□ <i>Elkallódni megkerülni. Versek kreatív megközelítése szövegtani keretben</i>. Veszprém, Országos Továbbképző, Taneszközfejlesztő és Értékesítő Vállalat, 1992, □ <i>A szöveg megközelítései. Kérdések – válaszok (Bevezetés a szemiotikai szövegtanba)</i>. Budapest, Iskolakultúra, 1998, □ <i>A multimediális szövegek megközelítései. Kérdések – válaszok (Bevezetés a statikus 'verbális elem + kép/diagram/...' -típusú komplex jelek szemiotikai szövegtanába)</i>. Budapest, Iskolakultúra, 2002, □ <i>A vízjel nem tűnik el olyan könnyen. Versek megközelítése kreatív gyakorlatokkal</i>. Budapest, Tinta Könyvkiadó, 2006,</p> <p>◆ Balázs Géza – Benkes Zsuzsa: □ <i>Magyar nyelv a gimnáziumok és szakközépiskola 9-12. évfolyama számára</i>. 2001–2004, □ <i>Anyanyelvi beszédkultúra a nyelvi előkészítő évfolyam számára</i> 2005, □ <i>Magyar nyelv a gimnáziumok és a szakközépiskolák érettségire készülőknek. Az önálló felkészülés útjai</i>. 2006</p>
M2:	<p>Petőfi S. János (szerk.): <i>Adalékok a magyar nyelvészet szövegtani diskurzusához. Három közelítés [= Officina Textologica 11]</i>. Debreceni Egyetem, Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2005, 20-34, 53-61, 86-90.</p>

Békési Imre		Kalocsa, 1936 –	magyar / magyar
K:	mondat- és szövegszerkezeti párhuzamok (a sorrend szerepe a komponensek beépülésében, a komponensek tömbösödése és szinteződése), a konstrukciótípusok, a kettős szillogizmus szemantikai – pragmatikai értelmezése és alkalmazásai		
V:	Középfiskolai tanári oklevél: Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest: magyar – történelem (1962), egyetemi doktor: József Attila Tudományegyetem (1964), a nyelvtudomány kandidátusa: TMB (1976), a nyelvtudomány doktora: MTA (1993), dr. habil: Szegedi Tudományegyetem (1995)		
F:	1958 – 1963: általános iskolai tanár, kollégiumi nevelőtanár, gimnáziumi óraadó tanár Kalocsán, 1963-tól a Szegedi Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékének oktatója: 1976-tól főiskolai tanár, 1982-től 2000-ig tanszékvezető, 1996-tól 2006-ig egyetemi tanár		
E:	A Szegedi Tudományegyetem professor emeritusa (2006), a Nyitrai Univerzita Konstantína Filozofa díszdoktora (2006), Déry Tibor-díj (1996), Köztársasági Érdemrend Tiszti Keresztje (2006), Pro Urbe, Szeged (2006)		

M1:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Szövegszerkezeti alapvizsgálatok. Akadémiai Kiadó (1982), ◆ A gondolkodás grammatikája. Tankönyvkiadó (1986), ◆ Jelentésszerkezetek interpretációs megközelítése. JGYF Kiadó (1993), ◆ Osztatlan filológia. Tiszatáj Kiadó (2001), ◆ A kettős szillogizmus értelmezése és alkalmazásai. Szemiotikai szövegtan 19. (2010)
M2:	<p>R. Molnár Emma (főszerk.): <i>Absztrakció és valóság</i>. JGYF Kiadó (1996), Vass László (főszerk.): <i>A mondat: kaland</i>. JGYF Kiadó (2006), Kontra Miklós – Bakró-Nagy Marianne (szerk.): <i>A nyelvészetről – egyes szám első személyben II.</i> pp. 31-38. SZTE (2009)</p>

Jakobson, Osipovich		Moszkva, 1896 – Boston, 1982	orosz
Roman			
K:	nyelvészet, szemiotika, irodalomelmélet, kommunikációelmélet		
V:	<p>A Moszkvai Egyetem Lazarev Institute of Oriental Languages Historical-Philological karán tanult.</p> <p>Már egyetemi hallgatóként vezéregyéniség volt a Moszkvai Nyelvész-körben, és tevékenyen részt vett a művészet és költészet avantgarde mozgalmában.</p> <p>A diakronikus nyelvészettel ellentétben Ferdinand de Saussure szinkrón megközelítését vallotta magáénak, és arra összpontosította a figyelmét, hogy a beszélők hogyan közölnek információkat egymással.</p> <p>1920-ban elhagyta a Szovjetuniót. Prágába ment, hogy ott doktorátust szerezzen.</p>		
F:	<p>1926-ban Vilém Mathesius-szal és másokkal megalapítja a Prágai Nyelvész-kört, amelynek tagjai lettek Nikolai Trubetzkoi, René Wellek és Jan Mukařovský is.</p> <p>A fasizmus előretörése miatt azonban Prágát is el kellett hagynia. Dániába ment ahol csatlakozott Louis Hjelmslevhez és a Koppenhágai Nyelvészörhöz.</p> <p>Majd onnan is tovább menve, New Yorkban tagja lett az emigráns intellektuális nagy közösségének, ahol olyan strukturalistával került kapcsolatba, mint a francia Claude Lévi-Strauss, és olyan amerikai nyelvészrel és antropológussal mint Franz Boas, Benjamin Whorf és Leonard Bloomfield.</p> <p>1949-ben a Harvard Egyetemre ment, ahol nyugdíjba kerüléséig maradt.</p> <p>Az utolsó évtizedben Professor Emeritus minőségben tagja volt a Massachusetts Institute of Technology-nak.</p> <p>Az 1960-as évek elejétől elsősorban kommunikációelmélettel foglalkozott, kidolgozva a jól ismert hat tényezős és az azokhoz rendelt kommunikatív funkciókból álló modellt.</p>		
E:	Jakobson elismerése elsősorban abban állt, hogy eszméit a legkülönbözőbb területeken széles körben alkalmazták.		

M1:	<p>◆Jakobson R., <i>Selected Writings</i> in six volumes (ed. Stephen Rudy). The Hague, Paris, M Mouton, (1971 – 1985):</p> <p>I. Phonological Studies. 1971, II. Word and Language. 1971, III. The Poetry of Grammar and the Grammar of Poetry. 1980, IV. Slavic Epic Studies. 1966, V. On Verse, Its Masters and Explores. 1978, VI. Early Slavic Paths and Crossroads. 1985</p>
M2:	<p>Waugh, L., <i>Roman Jakobson's Science of Language</i>. 1976, Jakobson R., Pomorska K., <i>Dialogues</i>. 1983</p>

Máté Jakab		Csikkozmas (Románia)	magyar / magyar
		– Budapest 1926 – 2001	
K:	russzisztika, általános és alkalmazott nyelvészet, nyelvtudomány-történet, szintaxis, szemantika, generatív nyelvészet, szövegnyelvészet, szövegtan, a nyelvtudomány interdiszciplináris kapcsolatai, szociolingvisztika, fordítás-elmélet, pragmatika		
V:	középiskolai tanári oklevél: Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár: orosz nyelv és irodalom (1952)		
F:	1953 – 1959: tanársegéd a Bolyai Egyetem Orosz Tanszékén, 1959 – 1977: tanársegéd, majd adjunktus a Babeş-Bolyai Egyetem Orosz Tanszékén, 1977 – 1978: az MTA Nyelvtudományi Intézetének tudományos munkatársa, 1978 – 1992: a Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem Nyelvi Intézete Orosz Tanszékének adjunktusa, 1981-től egyetemi docense, 1984-től tanszékvezetője,		
E:	a Bolyai Egyetem Alapítvány kuratóriumának tagja, az ELTE Mai Magyar Nyelvészeti Tanszéke mellett működő Stíluskutató Csoport tagja, az MTA Magyar Nyelvészeti Munkabizottság titkára (1985 – 1990), a Magyar Szemiotikai Társaság titkára (1978-tól), „Kiváló munkáért” kitüntető jelvény (1988), előterjesztések posztumusz Magyar örökség-díjra (2002, 2003).		
M1:	<p>◆Máté Jakab – Schweiger Paul: <i>Nyelvészet és matematika</i>. Dacia, Kolozsvár – Napoca, 1977,</p> <p>◆Máté Jakab (szerk.): Solomon Marcus: <i>A nyelvi szépség matematikája</i>. Gondolat, Budapest, 1977,</p> <p>◆Máté Jakab: <i>A 19. századi nyelvtudomány rövid története. Elmélete, irányzatok és módszerek I</i>. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1997,</p> <p>◆Máté Jakab: <i>A 20. századi nyelvtudomány történetének főbb elméletei és irányzatai. Elméletek, irányzatok és módszerek II</i>. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998,</p> <p>◆Máté Jakab: <i>A nyelvtudomány (vázlatos) története az ókortól a 19. század elejéig. Elméletek, irányzatok és módszerek III</i>. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.</p>		
M2:	Békési Imre: Máté Jakab 70. születésnapjára. <i>Magyar Nyelv</i> , 1997. XCII. 253-256.		

Petőfi S. János	Miskolc, 1931 –	magyar / magyar és német
K:	A multimediális nyelvek filozófiája és szövegtana, szemiotikai textológia, kreatív szöveg megközelítés	
V:	Érettségi: Miskolci Kir. Kat.s Fráter György Gimnázium (1949), Középiskolai tanári oklevél: Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen: matematika – fizika – ábrázoló-geometria (1955), német nyelv és irodalom (1962), doktorátus és habilitáció: Umeai egyetem / Svédország: általános nyelvészet (1972)	
F:	1949 – 1951: A Kohászati alapanyag-készletező vállalat miskolci telepén dolgozott különféle beosztásokban 1955 – 1964: középiskolai tanár a Debreceni, majd a Budapesti Zene-gimnáziumban, valamint az Állami Balettint. Gimnáziumában, 1964 – 1969: tudományos kutató az MTA Számítástechnikai Központjában, valamint Nyelvtudományi Intézetében, 1969 – 1970: tudományos kutató a Göteborgi egyetemnek a Modern svéd nyelv elemzésére alapított intézetében, 1971 – 1972: tudományos kutató Konstanzban / Nyugatnémetország az első szövegnyelvészeti kutatócsoportban, 1972 – 1989: egyetemi tanár Nyugatnémetországban a Bielefeldi egyetem Nyelvészet és irodalomtudomány karán, 1989 – 2006: egyetemi tanár Olaszországban a Maceratai egyetem Nyelv-filozófia és a Humán tudományok Intézetében, 2007 – 2011: a Maceratai egyetem által a szemiotikai-textológiai kutatás ápolása számára létrehozott Centro igazgatója	
E:	A Pécsi, a Debreceni és a Torinói egyetem díszdoktora, a Szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola magister emeritusa, a Maceratai egyetem professor emeritusa, a Nemzetközi Hungarológiai Társaság Lotz éremmel kitüntetettje, az MTA külső tagja	

M1:	<p>Petőfi S. János:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ <i>Szöveg, szövegtan, műelemzés (Textológiai tanulmányok)</i>. Szerk.: E. Benkes Zsuzsa. Budapest, Országos Pedagógiai Intézet, 1990, ◆ <i>A humán kommunikáció szemiotikai elmélete felé (Szöveg-nyelvészet – Szemiotikai textológia) / Towards a Semiotic Theory of the Human Communication (Text Linguistics – Semiotic Textology)</i>. <Kétnyelvű kiadás>. Szeged, Gold Press, 1991, ◆ <i>A jelentés értelmezéséről és vizsgálatáról. A mondatsemiotikától a szövegszemiotikáig (Tanulmányok)</i>. Párizs – Bécs – Budapest, Magyar Műhely, 1994, ◆ <i>Az explicitég biztosításának feltételei és lehetőségei természetes nyelvi szövegek interpretációjában. A szemiotikai-textológiai értelmező interpretáció néhány aspektusa</i>. Budapest, A MTA Nyelvtudományi Intézete, 1996, ◆ <i>Egy poliglott szövegnyelvészeti-szövegtani kutatóprogram [= Officina textologica I]</i>. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1997, ◆ <i>A szöveg mint komplex jel. Bevezetés a szemiotikai-textológiai szöveg-szemléletbe</i>. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2004 <p>Petőfi S. János – Benkes Zsuzsa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ <i>A szöveg megközelítései. Kérdések – válaszok. Bevezetés a szemiotikai szövegtanba</i>. Budapest, Iskolakultúra, 1998, ◆ <i>A multimediális szövegek megközelítései. Kérdések – válaszok. Bevezetés a statikus 'verbális elem + kép/diagram/...' -tipusú komplex jelek szemiotikai szövegtanába</i>. Budapest, Iskolakultúra, 2002
M2:	<p>Petőfi S. János (szerk. :) <i>Adalékok a magyar nyelvészet szövegtani diszkurzusához. Három közelítés [= Officina textologica II]</i>. Debreceni Egyetem, Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2005</p>

Feljegyzések:

Szikszainé Nagy Irma		Kemecse, 1944 –	magyar / magyar
K:	stílisztika, szövegtan, retorika, leíró magyar nyelvészet		
V:	Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen: Középiskolai tanári oklevél magyar-latin szak (1967), egyetemi doktor (1984), a magyar nyelvtudomány kandidátusa (1992), Dr. habil (2000), MTA doktora (2006)		
F:	1967 – 1970: Hajdúszoboszló, III. sz. Általános Iskola: tanár, 1970 – 1976: Hajdúszoboszló, Högyes Endre Gimnázium: tanár, 1976 – 1981: Debrecen, Fazekas Mihály Gimnázium: tanár, 1981 – 1984: tanársegéd, 1984 – 1988: adjunktus, 1988 – 1993: docens, majd 1993 – 1994: főiskolai tanár a Debreceni Kőlcsey Ferenc Tanítóképző Főiskolán: 1984 – 1992: mellékállású oktató, 1994 – 2009: egyetemi docens, majd 2009. szeptember 1 óta: tudományos tanácsadó a Kossuth Lajos Tudományegyetemen 2006 – 2009: Eszterházy Károly Főiskola: egyetemi docens		

E:	2 minisztériumi (miniszteri dícséret, kiváló munkáért) és 1 dékáni kitüntetés
M1:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ <i>Az ikerítés helye, szerepe, szabályszerűségei a magyar nyelvben.</i> Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 197. sz. 1993, ◆ <i>A retorikai kérdés rövid tudománytörténete.</i> In: Szathmári István (szerk.): <i>Az alakzatok világa sorozat 3.</i> Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001, ◆ <i>Előtanulmányok egy tervezett alakzatlexikon számára.</i> (Társszerző: Kocsány Piroska.) In: Szathmári István (szerk.): <i>Az alakzatok világa sorozat 16. sz.</i> Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2006, ◆ <i>A kérdésalakzatok retorikája és stilisztikája.</i> Debrecen, Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadója, 2008, ◆ <i>Leíró magyar szövegtan.</i> Budapest, Osiris Kiadó, 1999, ◆ <i>Szövegértés – szövegelemzés – szövegalkotás.</i> Budapest, Osiris Kiadó, 2001, ◆ <i>Magyar stilisztika.</i> Budapest, Osiris Kiadó, 2007
M2:	Petőfi S. János (szerk.): <i>Adalékok a magyar nyelvészet szövegtani diszkurzusához. Három közelítés [= Officina Textologica 11].</i> Debreceni Egyetem, Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2005

Tolcsvai Nagy Gábor		Budapest, 1953 –	magyar / magyar
K:	kognitív nyelvtan és szemantika, a magyar nyelv kognitív leírása, stilisztika, szövegtan, az irodalom nyelviségének kérdései, nyelvi tervezés, a magyar nyelv művelődéstörténete		
V:	középiskolai tanári oklevél: Eötvös Loránd Tudományegyetem magyar – angol (1978), kandidátus (MTA, 1994), az MTA doktora (2000), habilitáció: ELTE (2001)		
F:	1978 – 1987: tudományos kutató az MTA Nyelvtud. Intézetében, 1987-től egyetemi adjunktus, 1995-től egyetemi docens, 2004-től egyetemi tanár az ELTE BTK Mai Magyar Nyelvi Tanszékén, 1996 – 2000: egyetemi tanár a Helsinki Egyetem Finnugor Tanszékén, 2006 – 2008: tanszékvezető egyetemi tanár a Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékén, 2008 –: egyetemi tanár a Nyitrai Konstantín Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén		
E:			
M1:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tolcsvai Nagy Gábor: <i>A magyar nyelv szövegtana.</i> Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001, ◆ Gábor Tolcsvai Nagy: <i>A Cognitive Theory of Style.</i> Frankfurt am Main. P. Lang, 2005, ◆ Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.): <i>Szöveg és típus. Szövegtipológiai tanulmányok.</i> Budapest, Tinta Kiadó, 2006. 		

	M2:	Petőfi S. János (szerk.): <i>Adalékok a magyar nyelvészet szövegtani diszkurzusához. Három közelítés [= Officina Textologica 11]</i> . Debreceni Egyetem, Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2005
--	-----	---